

סוד ה'אַתְּחַלְתָּא'

פיש עילן העריא

4. הרצוי לנtíbot יִשְׂרָאֵל א'

אמנם נס-הניטים ופלא-הפלאות, היסוד והשורש של כל אלה אשר הרנו ד', הלא הוא עניינו של היום הזה : הכרזות החוללה כי קמה ותהי מדינת ישראל, כי התחלת, קמה וגם נצבה עצמות שליטנות על ארץ-אבותינו מורות נחלתו. "האי יומא דקה גרים". אומץ-הגבורה ועו"ז הרוח הזה של אנשי צבוריותנו, אשר מתוכנו ביום ה' אייר בבית-המשיכויות בתל-אביב והודיעו אל מרחביו העולם כולם ומושלוותיו כי קמה מדינת ישראל, ואלה סברו וקיבלו ברצון ובחוויב וכgal של אגו"ם המשיכו לסדר הכרה, התקרכות ויחסים - אחד הוא עם רוח הגבורה הנשגבת של גיבורי צבאותינו קדושיםנו, לכל פלגותיהם, מוסרי נפשותיהם הטהורות על קדושת ד' וארציו ועמו ותרתו, אחד הוא מותך המקור האחד של אור ישראל בגבורה ועטרתו בתפארה, המוליכו קוממיות לחירות עולם ומחיש ימייו כקדם בתשובה נחלתו וחורת שכינתו. אומץ-הגבורה הזאת, במסירות הנפש ובהתמסרות הרות, אשר הפיח בתוכנו אלהי אבותינו קורא דורותנו, והוא הנהו יסודם ושרשם של כל הניטים והנפאלות אשר בהתגלותו זאת עליינו בהגיעו אותנו אל זמננו זה ואל קיומו זה.

על דברי הגمراה בבא מציעא ק"ז, כי הצלת רועה את הצאן מן הואב ומן הארי חשובה היא בתור נס כמו גם מה שנאמר בדור שזכה את הארי ואת הדוב להצלת צאנו, מבואר בתוספות שם כי זהו "ברוח הגבורה והדעת להלום".

3. עיןiah ברכות א', קיב'-קייג'
"א"ר אבא הכל מודים כשנגalo יִשְׂרָאֵל ממצרים לא נגאלו אלא בערב וכשיצאו לא יצאו אלא ביום שנא' במדבר לג' (ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה על מה נחלקו על שעת חפזון ר' אלעזר בן עזריה סבר מר מי חפזון חמוץ דמצרים ר' אליה ממצרים סבר מאי חפזון חמוץ דישראל תנ"ה הוציאק ר' אליה ממצרים לילה וכי בלילה יצאו והלא לא יצאו אלא ביום שנא' ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה אלא מלמד שהתחילה להם גאולה מבערב:

1. גمرا ברכות ט' א'

אמר ר' אבא הכל מודים כשנגalo יִשְׂרָאֵל ממצרים לא נגאלו לילה וכשיצאו לא יצאו אלא ביום שנא' במדבר לג' (ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה על מה נחלקו על שעת חפזון ר' אלעזר בן עזריה סבר מר מי חפזון חמוץ דמצרים ר' אליה ממצרים סבר מאי חפזון חמוץ דישראל תנ"ה הוציאק ר' אליה ממצרים לילה וכי בלילה יצאו והלא לא יצאו אלא ביום שנא' ממחרת הפסח יצאו בני ישראל ביד רמה אלא מלמד שהתחילה להם גאולה מבערב:

2. גרא' שמוט יב' יז'

כ"י בעצם היום הוציאק את צבאותיכם מארץ מצרים. שי גאולה הי' ביציאת מצרים, אחד בלילה והוא אתחלה דגאולה, שאמר משה לפראה בלילה אם תרצה לפסור מידי מון המכotta אמרו להם בין חורין אמר, ולמחרת בעקבם היזט יצאו ממצרים ביד רמה. ועל גאולה לילה היה פידון של ישראל ממכחת בכורות כמו"ש [זופל שחרית] - עורת: "כל בכורות הרגת ובכורך גאלת", וגאולה של ים הוא ביד רמה בהזקה. لكن אמר [דברים י, ז]: "המושיא אתכם ממצרים" והוא ביום זהו "מושיא" בעל כחם. "המושך [מבית עבדים]" הוא גאולה לילה שנתנו פידון. וכן נאמר בשעה [ג, ב]: "הڪزو קזרה ידי מפהות ואם אין כי כה להציג". "ידי מפהות" הוא גאולה שע"י פידון, כסו במרדי שניתן המכ תחתי, ובמצרים נתנו בכורותם תהה בכו"ר ישראל, لكن אמר לשון פידון, "אם אין כי כה" הוא גאולה ביל פידון הוא ביד חזקה.

לערך התקלilit הנשגב של גמר הגאולה ביד רמה, למען ידעו כל עמי הארץ כי ד' הוא האלים אלהי ישראל. אמן נחלקו הגאولات לשתיים, גאולת הערב וגאולת היום, מפני שהיו עתידים להזור ולהשתעבד. הויה שלא יכא עליהם השיעבוד כ"א להפסיק פעולתם על זולתם, אבל רומיות נפשם ויתרונם העצמי שוכו בה בגאותה הערב דבר זה קיים לעד ולא יסור מהם, "כי לי בני ישראל עבדים"]. ע"כ חובת ספר יהיאת מצרים העברי הוא בלילה. להורות על תוקף ערך גאולת הערב, והכתב דיק "הוציאק ד' אלהיך ממצרים לילה."